

Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΘΗΡΑΣ ΩΣ ΜΟΧΛΟΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Σκορδάς Ε. Κυριάκος

Κυνηγετική Ομοσπονδία Μακεδονίας-Θράκης,
Εθνικής Αντίστασης 173-175, 55134 Θεσσαλονίκη, τηλ. 2310477128
e-mail: kskordas@hunters.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η θήρα αποτελεί μια κατεξοχήν υπαίθρια δραστηριότητα, που χαρακτηρίζεται ως εναλλακτική μορφή τουρισμού, που ανήκει στην κατηγορία του φυσιολατρικού τουρισμού. Οι “πιθανοί καταναλωτές” αυτού του τουριστικού προϊόντος δεν είναι κάποια αόριστη ομάδα-στόχος, αλλά συγκεκριμένη ομάδα πολιτών, για την οποία υπάρχει γνώση των τάσεων και των προτιμήσεων της. Η θήρα μπορεί να αποτελέσει έναν ισχυρό μοχλό ανάπτυξης των τοπικών οικονομιών και η ανάπτυξη της θήρας, να αποτελεί μέσο ενίσχυσης της περιφερειακής ανάπτυξης. Η προστασία των οικοσυστημάτων από την υποβάθμιση και η εφαρμογή ειδικών διαχειριστικών σχεδίων είναι μια αποτελεσματική οδός για τη διατήρηση της οικολογικής, οικονομικής και πολιτιστικής αξίας αυτών των περιοχών, προς όφελος της άγριας πανίδας και των κατοίκων που τις βιώνουν και τις επισκέπτονται.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η θήρα αποτελεί παραδοσιακή δραστηριότητα της ελληνικής υπαίθρου. Περίπου 250.000 άτομα ασκούν κυνηγετική δραστηριότητα, ενώ σε δεκάχρονη βάση ο αριθμός αυτός ανέρχεται σε 300.000 άτομα (με τις εκάστοτε κατ' έτος αυξομειώσεις). Μια αξιοσημείωτη παράμετρος είναι ο εποχιακός χαρακτήρας της θήρας, καθώς η κυνηγετική περίοδος διαρκεί έξι σχεδόν μήνες, σύμφωνα με την εκάστοτε Ετήσια Υπουργική Απόφαση (Ρυθμιστική απόφαση περί Θήρας) και συγκεκριμένα από τις 20/8 έως τις 28/2 του επόμενου έτους.

Η Περιφερειακή Ανάπτυξη όσο και αν θεωρείται απεκεντρωμένη μορφή ανάπτυξης αφορά περίπου το 95% της ελληνικής επικράτειας. Θεωρείται ότι λειτουργεί θετικά στην ισορροπία των οικοσυστημάτων και των κοινωνιών ενώ έχει τη δυνατότητα να αναδεικνύει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της κάθε περιοχής. Δεν έχει κάποιο περιοριστικό χαρακτήρα όσον αφορά τους τομείς ανάπτυξης και αφορά το σύνολο των κλάδων της εθνικής οικονομίας και έχει πολυδιάστατο χαρακτήρα. Με την περιφερειακή ανάπτυξη επιτυγχάνεται η κατά χώρο εξειδίκευση των ενεργειών διαχείρισης στους επιμέρους θεματικούς τομείς.

Με βάση τον εθνικό σχεδιασμό της χώρας οι τομείς περιφερειακής ανάπτυξης επιμερίζονται συνοπτικά σε τέσσερις γενικές κατηγορίες.

- Υποδομές (οδικό δίκτυο, εγκαταστάσεις, κοινωνική οργάνωση, κλπ)
- Πρωτογενής Τομέας (κτηνοτροφία, γεωργία, θήρα, αλιεία, δάση)
- Δευτερογενής τομέας (βιομηχανίες, βιοτεχνίες)
- Ανάπτυξη παροχών υπηρεσιών, τουρισμός

Τα φυσικά οικοσυστήματα ως χώροι ανήκουν στις περιοχές όπου αναπτύσσεται και μπορεί να εφαρμοστεί η περιφερειακή ανάπτυξη. Η προστασία των οικοσυστημάτων επιτυγχάνεται ύστερα από τη γνώση της λειτουργίας τους και του επιτρεπόμενου βαθμού επέμβασης του ανθρώπου, για να μη διαταραχθεί η οικολογική τους ισορροπία. Η αειφορική άσκηση της θήρας μπορεί να συμβάλλει στην κατεύθυνση αυτή.

Οικονομικά στοιχεία για τη θήρα

Στην Ελλάδα η παρουσία των κυνηγών επιβεβαιώνεται αριθμητικά από τον αριθμό αδειών που εκδίδονται κάθε χρόνο, μέσα από την εγγραφή τους στους κατά τόπους Κυνηγετικούς Συλλόγους. Η έκδοση άδειας θήρας αποτελεί ετήσια υποχρέωση του κυνηγού, το δε κόστος ποικίλει ανάλογα με τον τύπο της άδειας, καθώς αυτή διακρίνεται σε τοπική, περιφερειακή και εθνική. (κατά μέσο όρο):

- Τοπική: 110 Euro
- Περιφερειακή: 130 Euro.
- Εθνική: 150 Euro.

(Με βάση τις τιμές της κυνηγετικής περιόδου 2007-2008). Οι τιμές αυτές εμφανίζονται διαφοροποιημένες σε Κυνηγετικό Σύλλογο στα διάφορα μέρη της Ελλάδας. Αυτό κύρια συμβαίνει γιατί αρκετοί Κυνηγετικοί Σύλλογοι, εφαρμόζοντας αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των μελών τους κυνηγών επιβάλλουν έκτακτες εισφορές για την εκτέλεση συγκεκριμένων φιλοθηραματικών έργων, για την ανάπτυξη και προστασία της άγριας πανίδας.

Τα ποσά έκδοσης των αδειών πολλαπλασιαζόμενα επί του αριθμού των κυνηγών της χώρας δημιουργούν ένα κονδύλι αρκετών εκατομμυρίων ευρώ (άνω των 35 εκατομμυρίων ευρώ). Από αυτά πολλά εκατομμύρια εισπράττονται ως τέλη από το ελληνικό Δημόσιο, αλλά δυστυχώς τα χρήματα αυτά δεν επανεπενδύονται για το σκοπό για τον οποίο εισπράττονται. Συνήθως απλά ενισχύουν τον κρατικό προϋπολογισμό. Πέραν αυτών όμως όλα τα υπόλοιπα εισπραχθέντα ποσά χρησιμοποιούνται σε έργα στην Περιφέρεια, μέσω των τοπικών Κυνηγετικών Συλλόγων και των Κυνηγετικών Ομοσπονδιών

Στα ποσά της άδειας δεν συμπεριλαμβάνονται τα ασφάλιστρα κυνηγών. Ο συνολικός «τζίρος» των ιδιωτικών ασφαλιστικών εταιρειών ξεπερνά τα 1.000.000 Ευρώ, χωρίς να υπολογίζονται τα ιδιωτικά ασφαλιστικά συμβόλαια που κάνουν μεμονωμένα αρκετοί κυνηγοί για δικούς τους προσωπικούς λόγους.

Παροχή και δημιουργία θέσεων εργασίας.

Πολλά οφείλονται στην εθελοντική συμμετοχή των ίδιων των κυνηγών και μελών των Δ.Σ. τους, και στην αγάπη τους για την προώθηση της κυνηγετικής ιδέας. Τα εκλεγμένα Διοικητικά Συμβούλια των Κυνηγετικών Συλλόγων, των Ομοσπονδιών και της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας είναι άμισθα.

Παρόλα αυτά, πέραν της εθελοντικής συμμετοχής απαιτείται και η παραγωγή συγκεκριμένου έργου. Οι αυξημένες απαιτήσεις για την αντιμετώπιση των κυνηγετικών ζητημάτων οδήγησαν σε αποφάσεις για στελέχωση των κυνηγετικών οργανώσεων. Η στελέχωση αυτή επιτυγχάνεται μέσα από την πρόσληψη Προσωπικού για:

- γραμματείς -επιμελητές κυνηγετικής αγωγής
- Ειδικούς επιστήμονες (δασολόγων, δασοπόνων, νομικών, κλπ)
- Θηροφυλάκων Κυνηγετικών Συλλόγων
- Ομοσπονδιακών Θηροφυλάκων

Πέραν αυτών υπάρχει ένα εκτεταμένο δίκτυο από εξωτερικούς συνεργάτες, που επιμερίζεται ως:

Τεχνικό προσωπικό

Λογιστές

Υποστήριξη για χρήση Η/Υ

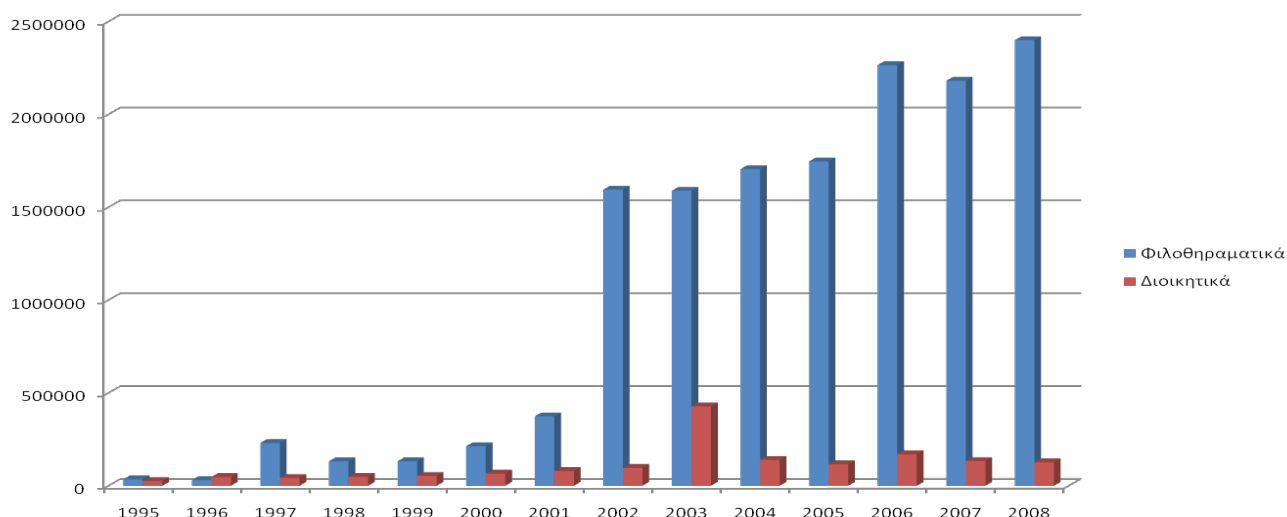
Ειδικούς επιστήμονες,

Μελετητές και Εργολήπτες

Η λειτουργία των Κυνηγετικών Οργανώσεων, πέραν της μισθοδοσίας του προσωπικού τους, συνοδεύεται και από τις δαπάνες λειτουργίας. Ως τέτοιες δαπάνες λογίζονται δαπάνες ενοικίασης, δαπάνες απόσβεσης ακίνητης περιουσίας, πάγιοι λογαριασμοί (ΟΤΕ, ΔΕΗ, Ύδρευσης) έξοδα συντήρησης του κτιριακού χώρου, κλπ. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν τα έξοδα εξοπλισμού των γραφείων τόσο ως υλικοτεχνική υποδομή (όλοι οι σύλλογοι διαθέτουν Η/Υ, φαξ, γραφομηχανές, χρησιμοποιούν αναλώσιμα, λοιπές συσκευές, κ.ά) και επίπλωση, όσο και έξοδα εξοπλισμού με οχήματα που ανήκουν ιδιοκτησιακά σε Συλλόγους.

Πέραν αυτών πρέπει να συνυπολογισθεί ο **στόλος εκατοντάδων οχημάτων** από την Ομοσπονδιακή Θηροφυλακή και αυτά των κυνηγετικών Συλλόγων (περισσότερα από 350 αυτοκίνητα). Σύμφωνα με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας δαπανώνται περίπου 2.500 ευρώ ανά όχημα μόνο για βενζίνη το χρόνο. Περισσότερα επίσης από 400.000 ευρώ δαπανώνται για τη συντήρηση του στόλου των οχημάτων θηροφύλαξης κάθε χρόνο.

Σε μια αναλυτική οικονομοτεχνική μελέτη θα έπρεπε να προστεθούν περισσότερα από 7 εκατομμύρια ευρώ/ετησίως σε επίπεδο της 9ετούς λειτουργίας της θηροφυλακής (ενώ κάθε χρόνο υπάρχουν σημαντικά έσοδα δημοσίου από τέλη κυκλοφορίας) ενώ υπάρχουν και τα έσοδα ασφαλιστικών από τα υποχρεωτικά ετήσια ασφάλιστρα. Με βάση τις κύριες λειτουργίες και τις δραστηριότητες των κυνηγετικών οργανώσεων αυτές μπορεί να χαρακτηρισθούν ως οργανισμοί κοινωνικής αλληλεγγύης, που δεν εξαρτώνται από το κράτος και που δεν έχουν ως κίνητρο το κέρδος, σε μια διευρυμένη προσέγγιση του όρου μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί.

Εξέλιξη φιλοθραματικών και διοικητικών δαπανών της Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Μακεδονίας – Θράκης (ΚΟΜΑΘ) για την περίοδο 1995-2008)

Ετήσιες δαπάνες κυνηγετικών οργανώσεων για την προστασία του περιβάλλοντος (δαπάνες της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδας)

Θηροφυλακή των Κυνηγετικών Οργανώσεων	6.000.000 €
Αναβάθμιση βιοτόπων	700.000 €
Ερευνητικό Πρόγραμμα Άρτεμις	65.000 €
Πρόγραμμα Παρακολούθησης της Μετανάστευσης των Άγριων Πτηνών	220.000 €
Γενικές Φιλοθηραματικές Δράσεις	235.000 €
Περιφερειακές Φιλοθηραματικές Δράσεις	2.980.000 €
ΣΥΝΟΛΟ	10.200.000 €

Μεγάλη είναι η συμβολή του κυνηγιού όχι μόνο στη δημιουργία αλλά και στη διατήρηση θέσεων εργασίας σε διάφορους επιχειρηματικούς τομείς, βιοτεχνίες, οικογενειακές επιχειρήσεις, κ.λπ. Σε εργασία που πραγματοποίησε η Πανευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Κυνηγετικών Οργανώσεων (FACE) εκτιμά ότι κατά μέσο όρο δημιουργείται 1 θέση εργασίας ανά 65 κυνηγούς. (FACE 2001)

Αυτό το σημαντικό ποσοστό 1/65 σε εθνικό επίπεδο σημαίνει περισσότερες από 4.000 μόνιμες θέσεις εργασίας στην Ελλάδα και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης πάνω από 100.000 μόνιμες θέσεις εργασίας. Θυμίζουμε πως υπάρχουν αρκετές επιχειρήσεις που βασίζονται αποκλειστικά στην ύπαρξη του κυνηγιού

Οικονομική διάσταση της δραστηριότητας της θήρας ανά μεμονωμένο κυνηγό

Παρουσιάστηκε προσέγγιση της σημασίας της λειτουργίας των κυνηγετικών οργανώσεων για την εθνική και την τοπική οικονομία. Ουσιαστικά τονίσθηκαν οι τίτλοι άμεσων επιδράσεων, που προσδιορίζονται αντικειμενικά και εν μέρει εύκολα. Τέτοιοι υπολογισμοί θα αποτελούν το αντικείμενο μιας οικονομικής μελέτης και είναι εκτός του σκοπού του συγκεκριμένου άρθρου. Οι προηγούμενες αναφορές έγιναν για να δώσουν με έναν παραστατικό τρόπο πως ένας μεγάλος κύκλος εργασιών, με πολύ μεγάλα οικονομικά μεγέθη πραγματοποιείται εξαιτίας του κυνηγιού, ενώ το μεγαλύτερο μέρος αυτών των ποσών καταλήγουν στην επανατροφοδότηση της τοπικής οικονομίας, συμβάλλοντας στην περιφερειακή ανάπτυξη.

Οι ουσιαστικοί όμως τροφοδότες παραμένουν πάντοτε οι κυνηγοί, των οποίων οι μεμονωμένες κινήσεις και δαπάνες, δημιουργούν ένα τεράστιο οικονομικό μέγεθος, που είναι κατά δεκάδες φορές πολλαπλάσιο από τα απλά έξοδα έκδοσης άδειας θήρας. Πρόχειρες εκτιμήσεις διατυπώνουν ότι ο κάθε Έλληνας κυνηγός δαπανά κατά μέσο όρο κάθε έτος από 2.000 έως 3.500 ευρώ που μεταφράζονται ως ένα συνολικό ποσό που πλησιάζει τα 700 εκατομμύρια ευρώ/έτος. Χρημάτων υπαρκτών, φορολογήσιμων μέσω όλων των συναλλαγών και αγορών, που αποτελούν ένα σοβαρό στοιχείο της ελληνικής οικονομίας. Δεδομένου δε πως το κυνήγι ασκείται στην ελληνική περιφέρεια είναι αναπόδεδεικτο πως τα χρήματα αυτά δαπανώνται εκεί και αποτελούν μεγάλα ποσά τροφοδότησης της περιφερειακής ανάπτυξης.

Παρακάτω παρουσιάζονται ορισμένες ενδεικτικές κατηγορίες εξόδων

- Κατοχή, διατροφή,
- ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κυνηγετικών σκύλων
- Ατομικά έξοδα κίνησης, διαμονής, διατροφής.
- Έξοδα εξοπλισμού (όπλα, φυσίγγια κλπ)
- Αγορές (φίλμ, τσιγάρα, ξηρά τροφή)
- Έξοδα επικοινωνίας – κινητά
- Κατοχή αυτοκινήτου (και επιλογή αυτοκινήτου που να εξυπηρετεί τη μετάβαση στις κυνηγετικές περιοχές)
- Ρουχισμός
- Αγορά κυνηγετικών εντύπων.
- Αγορά αναμνηστικών παραδοσιακών προϊόντων

Ο κυνηγετικός τουρισμός ως παράγοντας ανάπτυξης της περιφέρειας

Η θήρα χαρακτηρίζεται ως μία δραστηριότητα που ενέχει

- στοιχεία μετακίνησης και
- στοιχεία κατανάλωσης,
- στοιχεία διαμονής και
- παροχής υπηρεσιών

Στοιχεία που επηρεάζουν έναν μεγάλο κύκλο εργασιών και επαγγελματικών ομάδων. Ενδιαφέρον είναι το γεγονός ότι η κυνηγετική περίοδος χρονικά συμπίπτει σε μεγάλο βαθμό με την περίοδο της χαμηλής τουριστικής πίεσης για τη χώρα μας, και κατά την έννοια αυτή η θήρα συν-καταλέγεται στον χειμερινό τουρισμό.

Παράλληλα ο χειμερινός τουρισμός στην Ελλάδα έχει κατά γενική ομολογία χαμηλό βαθμό ανάπτυξης, ενώ σε σύγκριση με το σύνολο της ετήσιας τουριστικής κίνησης αφορά ένα ελάχιστο ποσοστό (μικρότερο του 10%).

- Το κυνήγι αποτελεί εναλλακτική μορφή τουρισμού, που ανήκει στην κατηγορία του φυσιολατρικού τουρισμού (Σύμφωνα και με το Ινστιτούτο Τουριστικών Ερευνών)
- Οι “πιθανοί καταναλωτές” αυτού του τουριστικού προϊόντος δεν είναι κάποια αόριστη ομάδα στόχος, αλλά συγκεκριμένη ομάδα
- Υπάρχει πλήρης γνώση των προσωπικών τους στοιχείων (με βάση την οργάνωση τους σε Κυνηγετικούς Συλλόγους)
- Υπάρχει γνώση των προτιμήσεων και των τάσεων συμπεριφοράς, με βάση ετήσια στοιχεία από συγκεκριμένες μελέτες-πρόγραμμα ARTEMIS.

Γίνεται αντιληπτό πως η γνώση όλων αυτών των πληροφοριών μπορούν να αποτελέσουν ιδιαίτερα χρήσιμες πληροφορίες για την εφαρμογή ολοκληρωμένου προγράμματος marketing και προώθησης. Σε άλλες μορφές τουρισμού η γνώση αυτή δεν υπάρχει, έτσι για παράδειγμα στον οικοτουρισμό τα αναπτυξιακά σχέδια αφορούν ένα αόριστο κοινό, όπου προσδοκάται πως κάποτε θα επιθυμήσει να επισκεφθεί μια περιοχή για οικοτουριστικούς λόγους. Το πλεονέκτημα αυτό καθιστά τον κυνηγετικό τουρισμό ως ιδιαίτερα ελκυστικό παράγοντα για την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων περιφερειακής ανάπτυξης. Παρόλο το στοχοθετημένο χαρακτήρα αυτής της εφαρμογής τα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την εφαρμογή του είναι επιγραμματικά τα εξής:

- Καλή κατάσταση των οικοσυστημάτων
- Ικανοποιητικοί αριθμοί θηραμάτων

- Αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων από την εντατικοποίηση της γεωργίας (και από άλλες αιτίες).

Τα βασικά στοιχεία για τον σχεδιασμό ανάπτυξης κυνηγετικού τουρισμού είναι:

- Η γνώση της υφιστάμενης κατάστασης όσον αφορά τους πληθυσμούς θηραμάτων και την ποιότητα των ενδιατημάτων τους
- Ο εντοπισμός των κατάλληλων περιοχών
- Ο αριθμός των ντόπιων κυνηγών
- Ο αριθμός των κυνηγών – επισκεπτών από άλλους νομούς της χώρας

Επιπλέον είναι απαραίτητο να είναι γνωστές οι εξής πληροφορίες:

- Βασικά στοιχεία συμπεριφοράς (προέλευση, αριθμός εξορμήσεων και διανυκτερεύσεων, περίοδοι άσκησης της θήρας, κλπ)
- Ύπαρξη ικανών μηχανισμών για την προάσπιση και ανάπτυξη της θήρας (θηροφύλαξη, έργα βελτίωσης βιοτόπων, κλπ)
- Ύπαρξη υποδομών για την εξυπηρέτηση των τουριστών – κυνηγών (διαμονή, εστίαση, κλπ)

Ακόμη θα πρέπει να αναζητηθεί η σχέση του κυνηγετικού τουρισμού με άλλες μορφές τουρισμού και να επιχειρηθεί η σύνδεση του με αυτές. Τέτοιες μορφές τουρισμού είναι οι εξής:

- πολιτιστικός τουρισμός,
- θρησκευτικός,
- αγροτουρισμός,
- συνεδριακός τουρισμός, κλπ

Επίσης πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα ενίσχυσης άλλων μορφών ανάπτυξης (π.χ. παραδοσιακά προϊόντα, εμπόριο), να αναγνωρισθούν και να καθορισθούν τα μέσα προβολής της περιοχής στον κυνηγετικό κόσμο και να αναζητηθούν οι δυνατότητες αποδέσμευσης της άσκησης του κυνηγετικού τουρισμού από τον παράγοντα χρόνο, ώστε να επιτευχθεί η παρουσία του κυνηγού και των συγγενικών και φιλικών προσώπων, που ως συνταξιδιώτες ακολουθούν τους κυνηγούς στις εξορμήσεις τους στην ελληνική περιφέρεια.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Με βάση την αδρομερή παρουσίαση της φυσιογνωμίας της θήρας ως δραστηριότητας που ασκείται στην ελληνική περιφέρεια, αλλά και της κατανόησης των φυσικών οικοσυστημάτων, ως αξιόλογων ενδιατημάτων των ειδών της άγριας πανίδας και ειδικά των θηραματικών ειδών διαμορφώνονται οι κάτωθι προτάσεις:

- Η ανάγκη για ολοκληρωμένη διαχείριση των θηραματικών ειδών
- Η διαχείριση των οικοσυστημάτων ως σημαντικών ενδιατημάτων των θηραματικών ειδών
- Η διαχείριση της θήρας
- Η ενίσχυση της θηροφύλαξης
- Η συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων και η ενεργός συμμετοχή των κυνηγετικών οργανώσεων
- Η ενημέρωση των κυνηγών
- Η ανάδειξη τοπικών κυνηγετικών εθίμων και εκδηλώσεων
- Η κατάρτιση προγραμμάτων παράλληλων δραστηριοτήτων, πέραν του κυνηγιού

- Η κατάρτιση προγραμμάτων για τους συνοδούς των κυνηγών (οικογένειες, φίλους, κλπ)
- Η αναζήτηση επιλογών για επιμήκυνση της χρονικής παρουσίας των κυνηγών στην ελληνική περιφέρεια
- Η ανάπτυξη και βελτίωση υποδομών (κύρια για τη διαμονή και για την εξυπηρέτηση των κυνηγετικών σκύλων)
- Η δημιουργία κυνηγετικών χαρτών με αντίστοιχες υποδομές και εναλλακτικές δράσεις
- Η διοργάνωση κυνολογικών εκδηλώσεων
- Η ανάπτυξης κατάλληλων δράσεων προβολής και δημοσιοποίησης
- *Και τέλος η εκπόνηση ειδικής μελέτης οργάνωσης και ενίσχυσης σε επίπεδο νομού, με γνώμονα την ολοκληρωμένη διαχείριση των οικοσυστημάτων, ως περιοχών χρήσιμων για την άγρια πανίδα*

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Η θήρα αποτελεί συμβατή δραστηριότητα με την πολλαπλή σημασία των λιβαδικών οικοσυστημάτων
- Η θήρα αποτελεί αξιόλογη οικονομική δραστηριότητα
- Η θήρα ασκείται σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και υπό συγκεκριμένο καθεστώς
- Ο κυνηγετικός τουρισμός αποτελεί μορφή εναλλακτικού τουρισμού, που μπορεί να τονώσει την τοπική οικονομία